

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради
протокол № 1 від 31.08.2018 р.
Голова В.С. Бенера

Введено в дію наказом ректора
№ 98/6 від 03.09. 2018 р.
Ректор А.М. Ломакович

ПОЛОЖЕННЯ
про робочу програму навчальної дисципліни

ПОГОДЖЕНО

Голова студентського
самоврядування

Ю. Ботвінко

Голова профспілкової організації

судентів А.Р. Заблоцький

«31» 08 2018 р.

м. Кременець – 2018 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про робочу програму навчальної дисципліни (далі Положення) розроблено як складова частина системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (далі – Академія).

1.2. Положенням встановлюються єдині вимоги до змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни (далі – РПНД), передбачених навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в Академії.

1.3. Положення розроблене відповідно нормативних законодавчих документів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», листа МОН України № 1/9-434 від 09.07.2018 р. «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення», Положення про організацію освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-трансферній накопичувальній системі організації навчального процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка.

1.4. РПНД є нормативним документом Академії, що розробляється науково-педагогічним працівником (лектором) кафедри як окремий документ на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти в електронній та паперовій формах для кожного освітнього компоненту, схвалюється на засіданні кафедри та погоджується завідуючим кафедрою.

1.5. Для різних форм навчання (денна, заочна) розробляється єдина РПНД із зазначенням у ній видів навчальних занять: лекцій, лабораторних, практичних, семінарських та індивідуальної роботи, самостійної роботи, форм поточного та підсумкового контролю.

1.6. Для кожної спеціальності розробляється окрема РПНД. Виняток становлять РПНД, вивчення яких є обов'язковими у підготовці студентів різних спеціальностей, а в навчальних (робочих) планах визначено однакову кількість годин.

1.7. У РПНД відображається конкретний зміст навчальної дисципліни, послідовність та організаційно-методичні форми її вивчення, обсяг часу на різні види навчальної роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю.

1.8. Електронна версія РПНД розміщується на сторінці кафедри на офіційному вебсайті навчального закладу та в електронній бібліотеці Академії.

1.9. РПНД та зміни і доповнення до неї розглядаються на засіданнях кафедри, схвалюються зав.кафедрою та затверджується проректором з навчальної роботи і скріплюється печаткою Академії, що дає науково-педагогічному працівникові право на проведення занять.

1.10. РПНД перезатверджується у разі:

- змін у стандартах вищої освіти (за їх наявності);
- змін в освітньо-професійній програмі;
- змін у робочих навчальних планах;

- змін або уточнень в системі контролю, оцінюванні результатів освітньої діяльності, співвідношенні годин між лекційними заняттями та семінарськими, лабораторними, практичними заняттями, обсягом самостійної роботи тощо.

1.11. В окремих випадках за рішенням кафедр поточні зміни до РПНД, що стосуються співвідношення годин між аудиторними годинами та годинами, відведеними для самостійної роботи; між лекційними та семінарськими (практичними, лабораторними) заняттями; уточнень розподілу балів, які отримують студенти; змін у планах семінарських (практичних, лабораторних) занять; переліку основної та допоміжної літератури тощо, можуть вноситись щорічно до початку нового навчального року у вигляді додатку до РПНД (додаток 3) і затверджуватись завідувачами кафедр.

Додаток до РПНД оформлюється з дотриманням вимог того розділу, до якого вносяться зміни (доповнення).

1.12. Здобувачам вищої освіти має бути забезпечений вільний доступ до РПНД. Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам вищої освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний навчальний рік.

1.13. Згідно Р 2 ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права» РПНД у пропонованому форматі не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У структурі РПНД передбачено наявність таких складників:

- загальна інформація: заклад вищої освіти, кафедра, назва навчальної дисципліни, рівень вищої освіти та галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, інформація про погодження та затвердження;
- розробник(и) - викладач чи викладачі, які розробили РПНД;
- мета вивчення дисципліни;
- обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (відповідно до ст. 50 Закону України «Про вищу освіту»);
- статус дисципліни: нормативна чи вибіркова;
- форми поточного та підсумкового контролю;
- програма навчальної дисципліни: основні теми дисципліни, у тому числі (за наявності) теми семінарських, практичних та лабораторних занять, зміст самостійної роботи;
- орієнтовна тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- критерії оцінювання результатів навчання;
- методи навчання;
- засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування та очікувані результати навчання з дисципліни;
- методичне забезпечення та інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна;
- рекомендовані інформаційні ресурси (основна та додаткова література, у тому числі на електронних носіях).

2.1. Структура робочої програми

Робоча програма навчальної дисципліни містить титульну сторінку та такі розділи:

1. Вступ.
2. Опис навчальної дисципліни.
3. Мета та завдання навчальної дисципліни.
4. Програма навчальної дисципліни.
5. Структура навчальної дисципліни.
6. Теми семінарських, практичних занять та лабораторних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень.
7. Завдання для самостійної роботи.
8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання та критерії їх оцінювання.
9. Методи навчання.
10. Методи контролю.
11. Розподіл балів, які отримують студенти.
12. Методичне забезпечення.
13. Рекомендована література.
14. Інформаційні ресурси.

2.2. Зміст розділів робочої програми навчальної дисципліни

2.2.1. Вступ

У цьому розділі розробники розміщують анотацію та ключові слова. В анотації зазначають актуальність, роль і значення дисципліни у підготовці фахівців, її місце у структурно-логічній схемі.

Перелік ключових слів (словосполучень) слід упорядкувати в алфавітному порядку (без тлумачень). Ключові слова необхідні для пошуку літератури у фондах електронної бібліотеки.

2.2.2. Опис навчальної дисципліни

Опис навчальної дисципліни повинен включати: кількість кредитів ЄКТС; кількість модулів разом із самостійною та індивідуальною роботою; кількість змістових модулів відповідно до освітньо-професійної програми; загальну кількість годин, передбачених навчальним планом для вивчення дисципліни, кількість тижневих годин для денної форм навчання; шифр та назву галузі знань, шифр та назву спеціальності, назву освітньо-професійної програми, характеристику навчальної (нормативної/вибіркової) дисципліни за роками та семестрами навчання, розподіл годин на лекційні, практичні, семінарські, лабораторні заняття, самостійну роботу, форму контролю.

2.2.3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни зазначаються у контексті спеціальності з урахуванням вимог стандарту вищої освіти (за наявності) та освітньо-професійної програми. Слід вказати, які компетентності повинен набути студент в результаті вивчення навчальної дисципліни, що повинен знати, розуміти, бути здатним продемонструвати після завершення вивчення даної навчальної дисципліни.

Для нормативних дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі. Зокрема, тут можуть бути наведені визначені освітньо-професійною програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркових дисциплін може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

2.2.4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Назва

Тема 1. Назва. Зміст.

Тема 2. Назва. Зміст.

та ін.

Змістовий модуль 2. Назва

Тема 1. Назва. Зміст.

Тема 2. Назва. Зміст.

та ін.

Перелік з описом кожної теми.

2.2.5. Структура навчальної дисциплін

Структура навчальної дисципліни подається у вигляді таблиці та враховує усі види аудиторних та позааудиторних навчальних робіт студента як денної, так і заочної форм навчання. Загальна кількість годин має відповідати навчальному (робочому) плану.

2.2.6. Теми та зміст семінарських, практичних занять та лабораторних робіт

Семінарське заняття – це вид аудиторного навчального заняття, на якому викладач організовує обговорення студентами питань із тем попередньо визначених робочою програмою. Семінарські заняття потрібно планувати у різних формах: бесіди, обговорення та рецензування, есе, реферати, доповіді, дискусії, круглі столи тощо.

Тема кожного семінару повинна мати назву та кількість годин, відведених на її засвоєння.

У робочій програмі навчальної дисципліни теми семінарських занять відображаються у вигляді таблиці у розрізі тем лекцій таким чином:

1. Тема 1. Назва. Зміст. Кількість годин.

2. Тема 2. Назва. Зміст. Кількість годин.

та ін.

Практичне заняття – це вид аудиторного навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує уміння і навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань, вправ, кейсів.

Тема кожного практичного заняття повинна мати назву та кількість годин, відведених на його проведення:

1. Тема 1. Назва. Зміст. Кількість годин.

2. Тема 2. Назва. Зміст. Кількість годин.

та ін.

Лабораторна робота – це вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуття практичних навичок з лабораторним устаткуванням, обладнанням, комп'ютерною технікою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Кожна лабораторна робота повинна мати назву та кількість годин, відведених на її проведення, складання звіту і його захисту. У робочу програму навчальної дисципліни лабораторні роботи записуються таким чином:

1. Тема 1. Назва. Зміст. Кількість годин.
 2. Тема 2. Назва. Зміст. Кількість годин.
- та ін.

2.2.7. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для цього, визначається навчальним планом і залежить від загального обсягу годин, відведених для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

Самостійна робота має охоплювати всю навчальну програму із зазначенням кількості годин, відведених на виконання кожної теми. У робочу програму навчальної дисципліни завдання для самостійної роботи записують таким чином:

1. Назва. Зміст. Кількість годин.
 2. Назва. Зміст. Кількість годин.
- та ін.

2.2.8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне завдання – форма організації навчання, що має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – це завершена теоретична або практична робота в межах програми навчальної дисципліни, яку студенти виконують на основі знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому. Одним з видів ІНДЗ є курсова робота, яка повинна плануватись як окремий заліковий кредит і оцінюватись як самостійний вид навчальної діяльності студента за 100-бальною шкалою.

У робочій програмі зазначається назва ІНДЗ, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання.

2.2.9. Методи навчання

Вказати методи навчання, які будуть використані у процесі проведення лекційних, практичних, семінарських та інших видів навчальних занять. Наприклад, лекції з використанням мультимедійних презентацій, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів, прикладного програмного забезпечення тощо.

2.2.10. Методи контролю

Вказати методи за формами контролю (поточного та підсумкового). Контроль знань студентів може проводитися в усній або у письмовій формах, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів.

2.2.11. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах

тощо;

- інші види індивідуальних завдань.

2.2.12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система ЄКТС передбачає 100-бальну шкалу оцінювання навчальних досягнень студента. Робоча програма навчальної дисципліни повинна передбачати розподіл балів між модулями, змістовими модулями та підсумковим контролем знань. Оцінювання виконання та захисту курсової, кваліфікаційної роботи проводиться окремо за 100-бальною шкалою.

2.2.13. Методичне забезпечення

Розділ містить перелік конспектів лекцій, методичних вказівок до лабораторних робіт та практичних (семінарських) занять для забезпечення вивчення навчальної дисципліни у тому числі і тих, що розміщені в електронній бібліотеці Академії.

2.2.14. Рекомендована література

У розділі необхідно вказати як базові, так і допоміжні літературні джерела, у тому числі джерела, що розміщені в електронній бібліотеці Академії. До переліку базової літератури, як правило, включають нормативні документи, вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники.

У перелік допоміжної літератури, який призначений для більш поглибленого вивчення окремих розділів або тем, включаються різні довідкові, періодичні видання, монографії тощо.

Перелік літератури має бути укладений відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Про оформлення бібліографічних посилань».

2.2.15. Інформаційні ресурси

Розділ повинен містити посилання на документи і масиви документів в інформаційних системах, які можуть бути корисними при вивченні навчальної дисципліни. Тут наводять електронні адреси сайтів та Інтернет-джерела з нормативною базою, які доступні студентам.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Оформлення на паперовому носії

3.1.1. На розгляд подаються ретельно відредаговані авторські оригінали, чітко віддруковані на папері формату А4 (книжковий формат або друк брошурою).

3.1.2. Титульна сторінка робочої програми містить:

повну назву органа підпорядкування, Академії та кафедри;

підпис проректора з навчальної роботи;

назву документа (робоча програма навчальної дисципліни) українською мовою;

рівень вищої освіти;

галузь знань;

спеціальність;

освітньо-професійна програма;

місце та рік видання (Кременець – 20__).

3.1.3. На звороті титульної сторінки робочої програми слід подати інформацію про розробників робочої програми (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада), номер протоколу та дату схвалення кафедрою, підпис зав. кафедрою.

3.1.4. Нумерація сторінок тексту наскрізна і починається з титульної сторінки, проте номер сторінки на титульній та звороті титульної не проставляється.

3.1.5. Остання сторінка робочої програми повинна бути підписана розробником.

3.2. Оформлення електронної версії

Електронна версія має складатися лише із одного файлу у форматі PDF без будь-яких засобів захисту цього документа і подається до електронної бібліотеки Академії.

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____
перший (бакалаврський)/ другий (магістерський)

галузь знань _____
(шифр і назва)

спеціальність _____
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма _____
(назва)

Кременець – 20__
2-га сторінка

Робоча програма _____
(назва навчальної дисципліни)
для студентів, які навчаються за спеціальністю (спеціальностями)
_____. Кременець: 201___. с.

(назва)
Розробники: (вказати посади авторів, наукові ступені, вчені звання).
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

(назва кафедри)

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

1. Вступ

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, професійна освітній рівень освітньо-програма,	Характеристика навчальної дисципліни		
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
Кількість кредитів –	Галузь знань (шифр і назва)	Нормативна/ вибіркова		
Змістових модулів –	Спеціальність (шифр і назва) Освітньо-професійна програма (назва)	Рік підготовки		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання –		Семестр		
Загальна кількість годин –		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –		Освітній рівень:	Практичні, семінарські	
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	Форма контролю:			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання –

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1...

Змістовий модуль 1. ...

Тема 1. ...

Тема 2. ...

Тема 3. ...

Тема 4. ...

Змістовий модуль 2. ...

Тема 1. ...

Тема 2. ...

Тема 3. ...

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання		
	усього	у тому числі			усього	у тому числі	
лекції		семінар	самостійна робота	лекції		семінар	самостійна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема 1.							
....							
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>							
Змістовий модуль 2.							
Тема ...							
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>							
ВСЬОГО							

6. Теми семінарських, практичних занять та лабораторних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		
Разом		

7. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		
Разом		

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання та критерії їх оцінювання

- 1.
- 2...
- та ін.

9. Методи навчання

10. Методи контролю

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль												Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий тест	Сума балів
60														
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								
30						30								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	30	100

<i>За виконання курсової, кваліфікаційної роботи</i>		
Виконання роботи	Захист роботи	Сума
До _____	До _____	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно	3 не зараховано 3

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Базова

1. ...

Допоміжна

1. ...

14. Інформаційні ресурси

1. Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 02.11.2017).

2. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? *Екологія життя* : веб-сайт. URL: <http://www.eco-live.com.ua> (дата звернення: 12.10.2017).

.....

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни

Для прикладу, в РПНД змінено п.7 Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	
...		
Разом		

Для прикладу, в РПНД внесено зміни до п.14 Інформаційні ресурси

1. ...

2. ...

Розглянуто на засіданні кафедри _____ 20__ р. (протокол № __).

Зав.кафедрою _____
 підпис ініціали, прізвище